

Ольга ШКИРА,

директор бібліотеки

Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету
імені Григорія Сковороди

Університетська бібліотека як інтелектуальне перехрестя студентів, науковців, освітян та бібліотекарів регіону

У статті висвітлені основні напрями діяльності бібліотеки Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди, яка зорієнтована на максимально повну інформаційну підтримку студентів і викладачів цього ВНЗ.

К л ю ч о в і с л о в а: Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди, бібліотека вищого навчального закладу, виставкова діяльність, бібліотечний фонд, тематична книжкова виставка.

*Якщо порівняти інтелект з рослинами,
то книги подібні до бджіл,
які переносять плідотворну пергу
від одного розуму до другого.*

Д. Р. Лоуелл

На сучасному щаблі розвитку українського суспільства стало очевидним, що вирішення багатьох проблем у житті нашої країни залежить від виховання підростаючого покоління, рівня сформованості громадянської позиції молодої людини, потреби духовно-морального удосконалення, поваги до історико-культурної спадщини своєї Батьківщини. Діяльність університетської бібліотеки завжди була і є спрямованою на виховання гуманістичної духовно-моральної особистості. Звичайно, не пряме, а опосередковане виховання такої особистості відбувається через друковане слово, прочитання та творче осмислення української класики, національної та світової культурної спадщини. Бібліотека Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди представляє сьогодні своєрідну творчу лабораторію, де впроваджуються інноваційні методи взаємодії з читачами – студентами, викладачами, освітянами. Головною метою діяльності нашої книгозбірні є сприяння справі становлення висококваліфікованих фахівців, вихованню у молоді кращих людських та громадянських якостей, розширення інтелектуальних здібностей. Відомо, що для втілення в життя масштабних планів, бібліотекар сам повинен займатися безперервною самоосвітою і регулярно підвищувати свою кваліфікацію. У нашій практиці цьому сприяють: ознайомлення з

матеріалами методико-бібліографічних посібників, фахових періодичних видань; тісна співпраця з університетською психологічною службою; участь співробітників у науково-практичних конференціях, виступи на сторінках періодичних видань, наукових збірників, зокрема, журналів «Библиотечное дело», «Бібліотечний форум України», «Шкільна бібліотека», «Початкова школа», газет «Дитячий садок», «Україна козацька», співробітництво з якою переростає у проект; творчі зустрічі колективу з науковцями Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав», видатними особистостями, які відвідують наш університет – науковцями, політиками, артистами; корпоративні заходи – екскурсії по музеях міста, відвідання історико-культурних закладів України та бібліотек вищих навчальних закладів.

Колектив університетської бібліотеки перебуває у постійному творчому пошуку, видозмінює існуючі форми і методи роботи з користувачем з тим, щоб сьогоднішньому студентові, представникові сучасного суспільства, позначеного як безперечними досягненнями в його демократизації, так і певною моральною та естетичною кризою, було цікаво йти в бібліотеку, і не лише для того, щоб отримати навчальну літературу і підготуватися до семінарських занять, а для того, щоб отримувати естетичне задоволення від читання книг та спогля-

дання наочних матеріалів, відпочивати. Саме тому традиційні Дні інформації ми свідомо перетворили в Інформаційні марафони, що викликали більше бажання у студентів отримати різноманітну інформацію, надали можливість ознайомитися з досягненнями ровесників, заохотили до співпраці з бібліотекою. Інформаційний марафон – це органічне поєднання багатьох заходів та форм роботи в одне ціле: проведення науково-практичних конференцій, круглих столів, зустрічей з цікавими людьми, організація виставок картин, робіт декоративно-прикладного мистецтва, фоторобіт, авторами яких є викладачі та студенти, організація книжкових виставок, які трансформувалися у виставки літератури з обов'язковим мистецьким дизайном, що надає їм оригінальності. Адже молодь – люди особливі. Зацікавити їх традиційним представленням книг та журналів на виставкових полицях сьогодні вже неможливо. Так, виставки «Наукові досягнення – 2006» та «Успіх – 2006», які були створені у рамках проведення акції «Вища школа. Наука. Час», (організатори: адміністрація університету, науковий відділ та бібліотека) викликали неприхований інтерес серед викладачів, студентів та гостей університету і замість запланованого недовготривалого терміну демонструвалися значно довше. Виставка презентувала монографії, підручники, посібники, інші матеріали, авторами яких є науковці ВНЗ, студентські наукові, спортивні, мистецькі здобутки (грамоти, нагороди). Наш колектив, усвідомлюючи всю важливість інформаційної підтримки студентів та викладачів, підготував відповідну документацію – прес-релізи-інформації (23 примірники), які вміщували бібліографічні списки наукових досягнень кожної університетської кафедри, а також зведений прес-дайджест.

XXI століття висуває до освіти нові вимоги. Пріоритетом розвитку сучасної освітньої галузі є формування творчої особистості. Новою тенденцією нашої виставкової діяльності стала організація творчих галерей, які поєднують інформативну та виховну функції і мають на меті відтворення традицій національної культури. Саме такою є виставка «Козаччина – право на безсмертя», яка демонструє бібліотечний діалог із читачем, завдяки створенню книжково-візуального ряду: книга+ілюстрація, книга+картина, книга+речово-предметний аксесуар. Ми впевнені, що саме таким чином варто працювати із сьогоднішньою молоддю, майстерно проектувати і оформлювати бібліотечний простір, бо саме наочність, універсаль-

ність візуальної мови дозволяють компактніше передавати інформацію, прискорювати процес її сприйняття і збереження.

Наслідком проведення таких заходів стала поява студентів-волонтерів, які охоче знайомляться зі специфікою діяльності бібліотеки вищого навчального закладу, допомагають виконувати певні види робіт.

Враховуючи потребу користувача в отриманні якомога повної і всебічної інформації про бібліотечні фонди, нові надходження до бібліотеки, а також реалізуючи завдання виховання молоді у кращих національних традиціях гуманізму та патріотизму, співробітники поряд із традиційними «Бібліокур'сами», прес-релізами та прес-дайджестами активно працюють над створенням віртуальних виставок нових надходжень, тематичних книжкових виставок, повнотекстових електронних баз даних, таких наприклад, як «Освіта Переяславщини», що містить навчальні та методичні матеріали вчителів міста та району, позначені актуальністю та новизною, фотосесій, як-то «Університетські любомудри у світлинах», інформотеки «Університет у світлинах», мультимедійних хрестоматій – своєрідних інформаційно-тематичних збірників, формат котрих включає бібліографію, тексти, фотографії, цитати, автографи («В. О. Сухомлинський», «Козаччина», «Наша мала батьківщина – Переяславщина»), а також бібліографічних покажчиків, присвячених життю і творчості Г. С. Сковороди, Т. Г. Шевченка, В. О. Сухомлинського, козацькій добі в історії України.

Позитивним результатом проведення такої активної роботи, яка стала можлива завдяки виявленню і втіленню в життя творчих ініціатив співробітників, є потужний масив інтелектуального капіталу університетської книгозбірні.

Наполеглива діяльність колективу бібліотеки у здійсненні інформаційних та виховних функцій, впровадженні інноваційних форм і методів роботи з користувачами отримала визнання серед викладачів та студентів. Сьогодні, можна впевнено говорити про те, що більша частина загальноуніверситетських заходів не проходить без участі книгозбірні. Науковці та працівники відділів постійно звертаються з проханням посприяти у їхньому проведенні: надати потрібну літературу, провести екскурсії, організувати виставки, підготувати прес-релізи, листівки-презентації книг тощо. Так, колектив бібліотеки надав допомогу у підготовці й урідноманітненні проведення авторського вечора професора О. І. Потапенка, який відбувся напере-

додні календарного свята Дня матері. Колектив бібліотекарів організував виставку творів, виставку слайдів про життя і творчість науковця і поета, підготував листівку-презентацію його книги «Дві матері», що сприяло створенню атмосфери невимушеного спілкування з аудиторією, відтворенню почуття родинного затишку, теплих людських стосунків і викликало непідробне зацікавлення студентів творчістю своїх наставників. Така спільна діяльність корисна і бібліотеці, і університету, а саме головне – нашим читачам.

Вже третій рік поспіль ми беремо активну участь у реалізації проекту «Інформаційне забезпечення діяльності міжнародних молодіжних «літніх шкіл», у рамках якого в читальних залах бібліотеки проводяться зустрічі зацікавленої частини

студентів нашого університету з ровесниками з Росії, Білорусі, Франції, Польщі, Угорщини та ін. країн. Бібліотекарі проводять екскурсії по бібліотеці, організовують виставки книг, забезпечують дозвіллеву діяльність учасників. Відбувається також обмін книг між нашою книгозбірнею і зарубіжними молодіжними делегаціями.

Тому можна з впевненістю сказати, що бібліотека з обслуговуючого структурного допоміжного підрозділу університету перетворилася в освітньо-інформаційний центр, якому властиві комплексність, розумне поєднання традиційних та електронних інформаційних ресурсів, індивідуальні і корпоративні методи роботи, вирішення проблем виховання молоді, впровадження інноваційних бібліотечних технологій.